

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 231 (2793) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Moszkvát lövik a német messzehordó ágyuk

A szovjet kormány ultimátumban szólítja fel Angliát a katonai támogatásra (?)
Stalin és Timosenko találkozása a tábornagy főhadiszállásán

FILOV BOLGÁR MINISZTERELNÖK BUDAPESTEN

Az egész ország szeretettel köszönti a fővárosba érkezett bolgár miniszterelnököt, annak a népnek képviselőjét, mely hűséges jegyvertárs volt a világháborúban, együtt szenvedte velünk a párizskörnyéki békék súlyos megalkodását és — ugyanannak a nagy szövetségesnek az oldalán — velünk együtt érte meg a föltámadást.

A keleti fronton a helyzet egyre közelebb jut a végső kibontakozáshoz. A vjasmai kátlamban bezárt szovjet erők teljesen megsemmisültek a brjanszki térségben bekerített seregéből egész ezredek és százaljak adják meg magukat. Moszkva pedig már a német messzehordó ágyuk tüzebe került. A Szovjet kétségbeejtő helyzetét Anglia is elismeri s miután maga is belátta, hogy valamit tenni kell, biztatásul és hátorlásul fölbocsátott egy színes

léggömböt az angol csapatok archangelszki partraszállásáról. De ha még föl is tételezzük, hogy valóban megtörtént ez a partraszállás, mit számít hat tízezer ember harcberetése ott, ahol egyetlen nagy bekerítő esztában félmilliónál több csak a foglyok száma? Anglia jól tudja ezt. S ha — amíg alig hihető, — nem kísérleti léggömbökről van szó, hanem Churchill csakugyan partraszállított néhány ezer embert Archangelszkben, úgy ezt csak szemszúrásból és mindenestre azzal a hátsó gondattal tette, hogy két legyet üt egy csapásra: eleget tesz a Szovjet és az Egyesült Államok sürgető felhívásának s ugyanakkor lámszpontra biztosítja magának az orosz birodalom e legnagyobb jeges-tengeri kikötőjében. Erre utal a japán sajtó is az angol partraszállás hírével kapcsolatban.

árbcok a kisebb-nagyobb hadihajók elsüllyedésének helyét mutatják. A volt fővárostól északnyugatra levő erdőben faágakból és mohából készített nyomorúságos kunyhókban több, mint negyedmillió éhez és fázó ember várakozik. A környékbéli falvakból és városokból földművesek és munkások húzódnak meg az erdőben, mert a bolsevista hatóságok kényszerítették őket. Leningrád lakóit összehúzódták. A férfiakat és asszonyokat tehergépkocsikon gyűjtik és viszik a külvárosokba árkokat ásni. Az árkokat először 25. később 15. majd 10 mérföldnyire jelölték ki a várostól. Az ásás most már közelebb folyik. Az amugy is legyengült munkások ebédje sóshal-leves és negyedkiló kenyér. A város lakosságát hangszórókkal buzdítják a kommunista vezetők, hogy védekezzenek az utolsó lehelletükig. Kenyért csak zúgkereskedelemben lehet vásárolni. Egy kenyér ára egy tanult műszerész kétnapi keresetével egyenlő. Mindennemű nyilvános összejövetel tilos. A GPU főnöki szállásán éjszakánként állítólag tömeges kivégzések folynak. A városban a nyomorúság nagyobb, mint valaha. Tízezer már meghaltak, százezrek pedig szembenéztek a halállal. A menekülők azt is elbeszélik, hogy azokat a tüntetőket, akik tiltakozni mernek az erőszakoskodások ellen, hozzátartozóikkal együtt

összegyűjtötték, tehergépkocsikon elvitték és azóta nyomuk veszett. A piacon arról beszélnek, hogy az állítólag legyőzhetetlen szovjet hadsereget mindenütt megverték. Keserűen mulatnak azon a híren, hogy néhány angol repülőgép állítólag Murmanszkba érkezett. Az angol segítségről adomáznak. A német katonáktól való félelem eltűnt. A város bevételeit a keleti ember közömbösségével várják. (MTI.)

JAPAN ÉBEREN FIGYEL

Tokióból jelentik: A Mai Nap írja: A japán sajtó nagy érdeklődéssel kíséri azokat a jelentéseket, amelyek szerint az angol csapatokat tettek partra Archangelszkben. Japán körökben az angol partraszállást propagandavállalkozásnak tekintik, másrészt Angliának ezt a törekvését látják benne, hogy a Szovjet teljes összeomlása előtt támaszpontokat igyekeznek szerezni magának. Ebből a szempontból fokozott figyelemmel kísérik Angliának a kamcsatka támaszpontokra irányuló törekvéseit.

Zürichből jelentik: (B. T.) A Neus Zürcher Zeitung washingtoni jelentése szerint a Bear nevű amerikai gőzös a Grönlandi partok közelében lefoglalt és amerikai kikötőbe kísért egy német ellató szolgálatot teljesítő hajót.

Moszkva a német messzehordó ágyuk tüzeiben

Istanbulból jelentik: (B. T.) Ideérkező hírek szerint Moszkva már a német messzehordó ágyuk tüzeiben áll. Ugy tudják, hogy Moszkvában már lemondtak arról, hogy a múlt héten a Perzsza öbölbe érkezett nagyobb amerikai tank szállítmányok megérkezessenek és számolnak azzal az eshetőséggel, hogy a szállítmány német kézbe kerül.

MOLOTOV ÉS LITVINOV ULTIMATUMOT VISZNEK LONDONBA (?)

Rómából jelentik: A Popolo di Róma értesülése szerint Moszkvában futótüzként terjedt el a hír, hogy Stalin találkozott Timosenkóval. Hír szerint elhatározták, hogy a távolkeleti Blücher féle hadsereget, amely 500.000 emberből áll, a nyugati arcvonala vetik. A találkozás Timosenkó főhadiszállásán történt. Rövidesen Londonba várják Molotovot és Litvinovot, akik hír szerint, ultimátumszerű felszólítást intéznek Angliához, hogy kezdjen katonai akciót a kontinens ellen, mert különben a Szovjet elhárít magától minden felelősséget a keleti hadszíntéren bekövetkező eseményekért. (MTI)

STALIN DUS LAKOMÁJA A KREML FÖLDALATTI TERMÉBEN

Lisszabonból jelentik: (NTI) A portugál lapok érdekes részleteket közölnek az angol és amerikai küldöttségnek moszkvai tárgyalásainak lefolyásáról. A tanácskozások alatt Sztalin több ízben rendezett fényes estebédeket a Kreml földalatti helyiségeiben. A ban-

ketten 68 beszéd és 34 poharköszöntő hangzott el. Az angol és amerikai küldöttségek azt hitték, hogy látogatásuk szigorúan kereskedelmi jellegű. Annál nagyobb volt a meglepetésük, amikor bevezették őket Sztalin fogadótermébe. A fogadóterem ablakait finom csipkék függönyök díszítették.

Az asztalok roskadáig meg voltak rakva ezüst tállakkal. Az étkezéshez az ország mind a részéből hozott 20—30 fajta bort szolgálták fel. Mielőtt beléptek a nagy fogadóterembe, három-négy gyönyörű termen haladtak keresztül. A termeket Oroszország nagy uralkodóinak képei díszítették. Az egyik bankett délután 6 órától éjfélutánig tartott és azon Sztalin igen jó hangulaban volt. Minden poharköszöntő után a szónokhoz sietett és melegen megrázta a kezét. A bankettéről a földalatti vetítőtérmebe mentek, ahol 7 filmet mutattak be a most folyó háborúról. A küldöttségek tagjai igen fáradtan tértek pihenőre. (MTI)

HELYZETKÉP AZ OSTROMLOTT LENINGRÁDBÓL

Newyorkból jelentik (NTI): A Chicago Tribune helsinki-i tudósítója a finn vonalakat elérő szovjetországi menekültek elbeszélése nyomán beszámol az ostromlott Leningrád életéről. Az utcákon három hüvelyknyi magasságban áll a hó. Az élelem és meleg szállás után kulató ezrek lába alatt ez a hó kemény jéggé fagyott. A Néva folyóban a vízből kiemelkedő

Kitüntette a Kormányzó a hadsereg több hős katonáját

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Ófőméltósága a Magyar Érdemrend tisztjé kerestjét adományozta a hadi díszítményekkel Tanos Béla hősi halálhált vezérkari ezredesnek, a gyors hadtest hadműveleteinek anyagi biztosítása terén kifejtett igen hasznos tevékenységéért és önfeláldozó magatartásáért. A Kormányzó Ur Ófőméltósága megengedte, hogy dícsérő elismerése tudtul adassék a hadiszalag és a kardok egyidejű adományozása mellett az el-lenség előtt tanusított magatartásáért: Edvi Tibor és Liphay György századosoknak, Péterfalvi Molnár Elek és Szász Dénes tartalékos hadnagyoknak.

Keletmagyarország és Erdély egy-részenek vis-zacsatollása alkalmából: A Kormányzó Ur Ófőméltósága a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét adomá-nyozta Pávaí Rezső ezredesnek

Béley Béla alezredesnek és Bathó Zoltán őrnagynak, a Székelyföld téli ellátása és a német csapatzállítások terén kifejtett kiválóan eredményes és hasznos teljesítményéért. Elrendelte továbbá, hogy dícsérő elismerése tudtul adassék nemes Udvarhelyi-Felméri Lajos őrnagynak, Zadánszky Lajos szk. c. századosnak és Liphay Béla tartalékos főhadnagynak, a Székelyföld téli ellátása és a német csapatzállítások terén kifejtett eredményes tevékenységükért.

A Szovjet elleni hadműveletek alkalmából vitéz és önfeláldozó magatartásukért az arany vitézségi érmet adományozta a hős halált halt Kri-zsán Tibor karp. c. tizedesnek s a magyar nagyvezüst vitézségi érmet, kisezüst vitézségi érmet és bronzérmet számos hősi magatartás tanusított magyar katonának.

Igy ünnepelték október 6-át 1941-ben a temesvári magyarok

Már az utcán, a villamoson sem szabad magyarul beszélni. — Mit mondanak a menekültek?

Nagyvárad, október hó. Mi újság odát? .. Szorongva és aggodalommal kérdezik ezt nap-nap után azok, akiknek családjuk, házuk, gyermekük, vagy meleg tűzhelyük maradt a déli határokon túl... Szorongva és aggodalommal kérdezzük mi is mindnyájan, meri édes magyar véreink sorsa mindennél jobban érint és mindennél jobban érdekkel bennünket. Mi is együtt éltük velük két évtizede át az annyiszor felpanaszolt, keserű kisebbségi kenyeret s ha valaki, úgy mi át tudjuk érezni minden fájó sebüket, minden szomorú bizonytalanságukat és föl-fölcsillanó reménységüket.

A nemzetközi sajtóirodák, a bukaresti rádió kereset, nagyon keveset mond róluk. A román cenzor vörös plajbászával végigszántott levelek s a kerülő úton érkező híradások sem tudnak kielégíteni bennünket. Többet szeretnénk tudni magyar véreinkről... S ha talán bánatot is okoz mégis oly epedő kíváncsisággal ástromoljuk kérdéseinkkel azt, aki most jött meg onnan... a déli határon túlról...

10.000 lejjel kellett megpuhítani a hatóságokat

Egy derék nyomdászunk fiatal felesége érkezett meg a napokban két és fél éves kislányával Temesvárról. Abba hagytuk a sürgős munkát; semmi sem lehet sürgősebb most annál, mint elmenni a fiatalasszonyhoz s megkérdezni:

— Mi újság odát?

Helyet alig talál számomra a kedves fiatalasszony. Tele van a kis szoba temesváriakkal... S valahogy betolakodottnak érzem magam, amikor lopva rá-rátétekintek a hazai híreket könnyezve hallgató lánálakra...

S amit itt elmondok, az nem az újságírói fantázia szüleménye. Hiven úgy adom vissza, amint ezt a fiatalasszony szájából hallottam.

Hosszu, nagyon hosszú volna elmondani, mennyi fáradságra, utánajárásra, főleg mennyi pénzbe került ma átjutni Romániából. A hivatalos illetmények, "jazák" és "kétygek" csak a kisebb részét képezik a költségeknek. A különböző éjtónállók, rendőröknek, elítélőknek, főnököknek, zsinárok és vámosoknak hiába mutat az ember akár hatvan pécsettől ellátott irást, vagy engedélyt... Addig a maguk hatáskörében nem intéznek el semmit, amíg egy "pollal", egy százassal, vagy ezresekkel meg nem erősítik az irást. S minél magasabb a hivatal, annál nagyobb a külön illeték... Ezért került azután nekem is körülbelül tízezer leibe a Váradra való költözködés.

"Kidobták állásomból, mert főnököm nem akart magyarul beszélni"

— S hogy milyen volt a helyzetünk Temesváron? Istenem, erről is nagyon sokat lehet beszélni. A magyar munkásnak, magyar iparosnak, kereskedőnek nehéz a sorsa. Engem is csak azért dobtak ki az állásomból, mert román főnököm nem akart magyarul beszélni az üzemben. Nyil-

vános helyeken, villamosban, moziban, vagy az utcán nem lehet megszólalni magyarul. Nem egy esetben véresre verték az utcán a magyarul beszélőket.

Legutóbb is egy német tiszt mentett meg az utcán a lincseléstől egy magyar ügyvédet.

Magyar ajku elemi iskola nincs a város fővárosában. Középszkola is egyetlen egy van, ahol heti néhány magyar órát engedélyeztek. A magyar kereskedő üzletét messziről elkerülik a többségiek. Magyar hivatalnok... állami, városi alkalmazott... ilyen már rég nincs Temesváron.

— De ha állami óvodába, állami iskolába is kényszerítik gyermekeinket, mi még sem hagyjuk őket elveszni a magyarság számára. Két és fél százados a kisfiam, de kérdezte meg a szerkesztő úr, hogy vajjon minnek tartja magát?

No erre én is kíváncsi voltam s odafordultam a kékszemű, szőkehajú kis öcskőshöz:

— Kiskomám, mondd csak meg szépen a bácsinak, mi vagy te?

— Jó magyar! — hangzik a pöttyösményi kis Temesváron nevelt gyermek szájából a bátor felelet.

S meg tudom azt is, hogy a kis öcskős még a "Falra magyar"-t is megtanulta s a temesvári magyar családok kézzel-kézre adták, könnyezve csókolgatták, amikor zárt ajtókat, leeresztett függönyök mögött az asztal tetejére állítva elszavalták: Rabok legyünk, vagy szabadok? ..

Nyomasztó szomorú esend üli meg a kis szobát. Vigasztaló, biztató szavakat kellene mondanom: de a könnyűtől ázott szememet látva, elszorult a torkom. S a nagy esendőt egyszerre vidám homvérdinduló ropogós ütemet török meg: bevonulok ujoncokat kísérem a lakományba.

S a katonazenét hallva, egyszerre leugrik édesanyja öléből a kistű s már rohan is az utcára.

MARJALAKY TIBOR

Nagyvárad

thj. város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

Nagy érdeklődés nyilvánult meg a megyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság közgyűlése iránt

Áldásos nemzetnevelő munkát végez a bizottság a falvak népe között

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán délután fél 12 órai kezdettel tartotta meg közgyűlését a varmegyei Iskolánkívüli Népművelési Bizottság dr. vitéz Nadányi János alispán elnökelésével. Az alispáni megnyitóbeszéd után, amelyben örömeit fejezte ki a teljes számú megjelentek fölött, Tarkó Lajos megyei bizottsági titkár olvasta fel múlt évi beszámoló jelentését.

A tartalmas jelentésből kitűnt, hogy a bizottság a kiegészült varmegye 116 községében 2730 népművelő előadást tartott az ismeretek minden részén. A leventék külön előadásokon vettek részt. Megállapítható, hogy az előadások iránti érdeklődés állandóan fokozódik. Az említett előadásokon összesen 201.588 hallgató vett részt. A csongrádi megyében mindössze egy analfabéta tanfolyam volt, amelyre 11 hallgató jelentkezett. Különös említést érdemelnek a gazdasági, háziipari tanfolyamok. Ezeket a tanfolyamokat a falvak asszonyai és leányai a szövés, hímzés, szabás, varrás, a férfiak pedig a gyékény, szalma és kukoricacsuhafonás mesterségét sajátították el. Részletesen beszámolt ezután a népművelési előadókról és a közoktatásügyi minisztérium által adományozott népkönyvtárak helyzetéről. Az elmúlt évben 18.642 egyén, 29.790 könyvet olvasott el. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette.

Ezután ismertette a következő tanév munkaprogramját. A részletes munka-

program fő pontjai: az analfabéták számára rendezendő tanfolyamok, magyar nyelvtanfolyam, amelyet minden községben meg akarnak rendezni — és a népművelési előadások. Különös gonddal szervezik meg a gazdasági tanfolyamokat és ezek keretén belül a főzótanfolyamokat, amelyek az olcsó és egészségesebb falusi táplálkozást fogják előmozdítani. A jelentéshez dr. Heinrich Béla tisztifőorvos és Nadányi alispán szólott hozzá. Dr. Osvald Arisztid a premontrai gimnázium igazgatója 150 kötet könyv használatát ajánlotta fel a bizottságnak. A közgyűlés a munkaprogram előterjesztését tudomásul vette.

Sor került ezután fontos miniszteri rendeletek felolvasására, amelyek a falvakon elharapódzott igazgatás elleni felvilágosításra és Széchenyi ünnepély rendezésére vonatkoztak. Tudomásul vette a közgyűlés Gyenge József berettyóújfalusi igazgató-tanító központi munkára való berendelését, majd Szűcs Erzsébet segédmunka-örömlomon-dását és Martsa Katalin alkalmazását. A megüresült bizottsági tagsági helyekre Bartsch Sándor igazgatói és Engi Sándor tanítói választották meg. Az igazgatótanács új tagjai: dr. Barcsay Károly vm. főügyész, dr. Kövess Sándor tanügyi titkár, dr. Heinrich Béla tisztifőorvos, Nadányi Zoltán vm. főlevéltáros és Papp Lajos, az idegenforgalmi hivatal vezetője.

Frenczel Sándor

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés

Nagyvárad, Szt. János utca 48.
Telefon: 19-13

Filov bolgár miniszterelnök kormányzó kihallgatása

Budapestről jelentik: Az Esti Újság írja: Filov bolgár miniszterelnök és közoktatásügyi miniszter ma délelben megérkezett Budapestre. Üdvözlésére megjelent a magyar kir. kormány élén Bárdossy László miniszterelnök, gróf Széchenyi Bertalan, a felsőház elnöke és még számos elöljáró. Filov délután fogadja a kormányzó.

UJABB LÉPÉSEK VÁRHATÓK A NÉMET-FRANCIA VISZONY RENDEZÉSE TERÉN

Berlinből jelentik: (MTI) Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a közeli napokban újabb lépés történik a német-francia viszony megszilárdulás terén.

Letartóztatások Portugáliában. Lizsabonból jelentik: (NTI) A portugál kormány a legutóbbi napokban erélyes rendszabályokat léptetett életbe állírtak terjesztésével kapcsolatban. A rendőrség sok felelőtlen elemet letartóztatott. Nagyrészt olyanokról van szó, akik angol forrásból eredő németellenes rémhíreket terjesztettek. (MTI)

A világ legfuresább áruháza. (MN) Newyorkban működik a világ letehetőleg legsajátosabb áruháza. Ez az áruház abban különbözik a többi rendben áruházaktól, hogy itt egyáltalán nem lehet vásárolni. A vállalkozás árucserén alapszik és azt a célt szolgálja, hogy fiatal házasságok a nászajándékul kapott és számukra értéktelen vagy hasznavetetlen ajándékokat hasznos tárgyakra cseréljék be, anélkül, hogy a cserével kapcsolatban komolyabb anyagi kárt szenvednének. Az áruházban egyébként minden elképezhető áru megtalálható. A vállalkozás, mint hírlik, pompás üzletnek bizonyult.

Halálos ítéletek Bulgáriában a Szovjet javára folytatott kémkedésért. Szófiából jelentik: (NTI) A várnai bíróság pénteken ítélezett Rudkin Antal és társai bűnperében. A vádiottak a szovjet javára folytatott kémkedést és romboló tevékenységet Rudkint és egy másik vádiottat a bíróság halálra ítélte. Rudkin felelősségét életfogytiglani tegyházra, több több más vádiottat 10—15 évi tegyházra ítélte a bíróság. (MTI)

Kommunisták felett ítélezett a touloni rendkívüli bíróság. Vichyből jelentik: (NTI) A touloni rendkívüli bíróság halálra ítélte Melitte 21 éves kommunistát, aki II. delfincaországi megye kommunista szervezetének volt vezetője. Őt vádlottaársát, köztük 2 nőt, életfogytiglani kényszermunkára ítélte a bíróság. Elrendelték az elítéltek vagyonának elkobzását is. (MTI)

Kilencven kilométerre közelítették meg Moszkvát a német csapatok

Rostov előtt állnak a német páncélos csapatok élei. Teljesen megsemmisültek a Vjaszma környékén bekerített szovjet erők. — Német kézre került az Azovi tenger partvidékének legnagyobb része

Berlinből jelentik: (NTI) A véderőfőparancsnokság kedden este a következő különjelentést adta ki:

Az ellenségnek Vjaszma környékén bekerített erői most már teljesen megsemmisültek. A brjanszkatlanban is feltartóztatlanul tovább folyik az

ellenség felbomlása. A hatalmas kettős csatában ejtett foglyok száma időközben több mint ötszázezerre emelkedett és még óráról-óra növekvőben van. A keleti hadjárat megkezdése óta ejtett szovjetfoglyok száma már jóval túlhaladta a hárommilyiót. (MTI)

zelmek hangulatában német katonai körök teljes érdektelenséggel fogadták a híreket, amelyek szerint Archangelszkben mintegy tízezer főnyi angol expedíciós hadsereg szállott partra. Ennek még annyi jelentőséget sem tulajdonítanak, hogy egyáltalán foglalkozzanak vele. A moszkvai eseményekkel kapcsolatban csak annyit jegyeznek meg, hogy ezek már többet jelentenek, mint kiürítést. Egyébként erről már valószínűen a hadijelentés számol be rövidesen. Már a moszkvai Vörös Csillag című lap is rámutat arra, hogy a szovjet ellenállás válságos szakaszához érkezett el. Beavatták szerint a

Egész ezredek és zászlóaljok adják meg magukat a brjanszki térségben

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az Azovi-tenger mentén kifejlődő új hadművelettel kapcsolatban, magyar katonai körökben tartózkodnak minden részletesebb tájékoztatástól. Utalnak azonban arra, hogy a szövetséges csapatok a kedvezőtlen időjárás nehézségeit ieküzdve, ismét hosszú szakaszon vágtak el az ellenséget az Azovi-tenger partvidékétől, ezzel az Azovi-tenger partvidékének birtoka nagyrészt a szövetséges haderők kezébe került.

A honvédseregtek arcvonaláról egyelőre nincsen jelenteni való.

Berlinből jelentik: (NTI) A Brjanszki

és Vjaszma körzetében bekerített szovjet hadosztályok újabb és újabb rendkívüli nagy veszteségekkel járó támadásokat indítanak a német hadosztályok ellen, hogy áttörjék az egyre szorosabbá váló gyűrűt. A hiányos felszerelésű szovjetkatonaságot 15-szörös hullámokban hajszojják a politikai biztosok a megsemmisülésbe. Hogy mennyire felbomlóban van már ez a szovjethadseregrész kitűnik abból, hogy egész ezredek és zászlóaljok adják meg magukat és csatlakoznak a nyugat felé vonuló hadifoglyszállítmányokhoz. (MTI)

Moszkvában már hallják az ágyuzást

Berlinből jelentik: (MTI) Katonai körökből származó értesülés szerint Moszkva kiürítése a leggyorsabb ütemben folyik. A szovjethadvezetőség rádióon több ízben közölte, hogy az asszonyokat és gyermekeket elszállítják a szovjet fővárosból és Moszkvát erődítménnyé alakítják át. A Moszkva felé közeledő német csapatok közül legjobban a Tula felől előretörő német páncélos csapatok fenyegetik Moszkvát. Hír szerint erről a szakasról már erősen hallani lehet az ágyuzást Moszkvában. A német gyorscsapatok több helyen már csak száz kilométerre vannak Moszkvától.

A déli szakaszon ugyancsak erős iramban folyik az előnyomulás és német páncélos csapatok élei már Rostov előtt állanak.

Berlinből jelentik: (NTI) Katonai helyről közlik: A Leningrádban körülzárt szovjet erők felmorzsolódnak a kilátástalan és hiábavaló kitörési kísérletekben. A bolsevisták minden rendelkezésükre álló erő harcbevételével egyre újabb kísérleteket tesznek a német csapatok szoros gyűrűjének lebontására. A súlyos anyagvesztésen kívül nagy veszteségeket szenvednek a bolsevisták emberéletben is. (MTI)

London elismeri a Szovjet kétségbeejtő helyzetét

Helsinki-ből jelentik: (Stefani) A szovjet légierő a pétervári szakaszon hatalmas veszteséget szenvedett. A felderítő gépek légi felvételei megállapították, hogy ezen a szakaszon a szovjetnek már csak nagyon kevés bombázója van és nagymértékben csökkent a felderítő és vadászgépek száma is. (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTI) Egyik amerikai hírszolgálati iroda jelentése szerint, londoni mértékadó körökben elismerik, hogy a szovjet kétségbeejtő helyzetben van. Ezen a helyzeten keveset változtatnak az állítólagos szovjet ellentámadásokról szóló hírek. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Mint katonai helyről közlik, október 13-án erős német légi kötelékek támogatták a hadsereg harcait a keleti hadszíntér középső szakaszán. Súlyos találá-

tok értek 16 pályaudvart, melyek részben elpusztultak. Négy vasúti szerelvény, nyolc mozdony kigyulladt vagy megsemmisült. 19 vasúti szerelvény megrongálódott. Több mint háromezer gépkocsi elpusztult, igen sok hasznavehetetlenné vált. Nehéz bombatalálatokkal felgyújtottak egy szovjet löszerraktárt. (MTI)

NEMETORSZAGOT NEM IZGATJA AZ ARCHANGELSZKI ÁLLÍTÓLAGOS ANGOL PARTRASZÁLLÁS

Baselből jelentik: (B. T.) A Basler Nachrichten sokkolmi jelentése szerint az Aftenbladet jó forrásból értesül, hogy Archangelszkbe brit katonák érkeztek. A várost még nem hagyták el és katonai műveletekben nem vettek részt.

Berlinből jelentik: (MTI) A Vjaszma és Brjanszki körül már befejezett győ-

Emke Grill-ben

16-tól

Halász Edit

Kalinin irányából északnyugat felől előretörő német gyorscsapatok már kilencven kilométerre vannak a szovjet fővárostól. Leningrád körül is szűkül a gyűrű. A nagyobb parkokban már az öregeket és gyermekeket is ki-képezik a puskakezelésre és felszólítják a lakosságot, hogy mindenki vegyen részt az élethalálküzdelemben.

Angol mese német vonalak mögé leszállt szovjet kötelékekről

Berlinből jelentik: (NTI) Brit forrásból olyan híreket terjesztettek, hogy a német vonalak mögött szovjet kötelékek szállottak földre. Jól értesült német körökben megállapítják, hogy ismét meséről van szó. Ha vannak bolsevisták a német vonalak mögött, mindannyian mint foglyok tartózkodnak ott. (MTI)

Helsinki-ből jelentik: (Stefani) Amióta a finnek visszafoglalták Karéliát, 33.000 finn tért vissza régi otthonába. Becslések szerint még 50-60 ezer ember letelepítésére van hely. (MTI)

Baselből jelentik: (Bud. Tud.) A Basler Nationalzeitung moszkvai jelentése szerint a napokban Moszkvában rendelték a szovjettudósokat, hogy tanácskozásokat folytassanak a hadvezetés új módszereiről. (MTI)

HAT HAJÓT SÜLYESZTETTEK EL EGY JÓL VÉDETT ANGOL KARAVÁNBÓL A NÉMET GYORSNASZÁDOK

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 499-ik számú közleménye: A tebruki arcvonalon újabb éjszakai támadó kísérletet utasítottunk vissza. A légitámadást követő ellenséges páncélos szakasz előretörési kísérlete összeomlott az olasz páncélosok elhárító tüzeiben és a német páncélosok közbelépése következtében. A solumi arcvonalon tüzérségi tevékenység folyt. A Solum feletti légi harcban a német vadászok öt angol gépet lőttek le. Angol repülőket ismét bombáztak Derna. Áldozat nem volt. A Tripoli kikötő elleni támadás során az ellenséges

bombák mind a tengerbe hullottak. Az egyik támadó gépet lelőttük. Keletafrikában a Tana-tó vidékén olasz csapatok felderítő járőrei messzire kiterjedő járőrtevékenységet fejtettek ki. A Földközi tengeren repülőink megleptek egy több hadihajóból álló brit köteléket. A heves elhárító tűz ellenére sikerült egy nagy csatahajón torpedótalálatot és egy tízezer tonnás cirkálón találatot elérni. Valamennyi olasz gép visszatért támaszpontjára, köztük egy súlyosan megsérült gép is, melynek legénysége sértetlen maradt. Éjszaka támadást intéztünk Málta szigetén Micabba repülőtere ellen. Három gépet a földön romboltunk szét, a többi hatáson tüzeltünk géppuskákkal. Olasz vadászgépek harcban álltak az ellenséges repülőkötelékekkel s két ellenséges gépet lelőttek. Saját veszteségünk nem volt. (MTI)

A véderő főparancsnokság tegnapi jelentése szerint az Anglia ellen folytatott háboruban német gyorsnaszadok tegnap éjszaka megtámadtak egy brit rombolóktól, gyorsnaszadoktól és repülőgépektől erősen biztosított hajókaravánt. Az erős elhárító tűz ellenére, a karavánból hat hajót sülyesztettek el, összesen 16.000 tonna térfogattal. A német gyorsnaszadok veszteség nélkül tértek vissza.

Berlinből jelentik: (NTI) Szerdára virradó éjjel csekélyszámu brit bombázó berepült Délnyugat- és Délnémetország fölé. Néhány városra kevés romboló és gyújtóbombát dobtak. Az anyagi kár jelentéktelen. Eddigi jelentések szerint a támadó gépek közül kettőt lelőttünk. (MTI)

Kivonják a brit és szovjet csapatokat Teheránból (?)

Newyorkból jelentik: (NTI) Az Associated Press teheráni jelentése szerint az ottani brit követség közölte, hogy Anglia és a Szovjetunió kijelentette, hajlandó csapatait Teheránból kivonni. (MTI)

Amszterdamból jelentik: (NTI) Az új iráni sajtó, a brit hírszolgálat közlése szerint, megfosztották hadseregfőparancsnoki tisztétől. A csendőrfőparancsnokság tisztét is elvették tőle. A

teheráni rádió közölte, hogy a mostani körülmények között az előző sajtó lemondása és távozása következtében vált szükségessé, hogy az új sajtó lemondjon erről a feladatokról. Az 1924. évi alkotmány megfelelő paragrafusait hatálytalanították. (MTI)

Hirdessen Magyar Lapokban

Varga Pétert addig vallatták, míg beismerte, hogy — József

Tavasszal és a nyár elején hattagu cigány betörőbanda járta be Bihar-megye egy sereg községét, számos betöréssel követett el és rengeteg ruhaneműt, élelmiszert és értéktárgyat szedett össze. Varga József, Varga István, Makkai Sándor, Rézműves György és Gerbenár János voltak a banda tagjai. Sokáig garazdálkodtak a falvakban, hol itt, hol ott jelentek meg az éj leple alatt s a kárvallottak már valóságos hajtóvadászatók rendeztek ellenük a csendőrséggel együtt, míg végre egy kivételével kézrekerültek a cigányok s egy részüket már el is ítélte a bíróság.

Egy közülük, Rézműves György, néhány nappal ezelőtt tüdőgyulladásban meghalt a nagyváradi ügyész-ségi fogházban. Két cigányt, Varga Pétert és Makkai Sándort ma hozták a fegyőrök a törvényszék Várady tanácsa elé, amely megkezdte a főtárgyalást, noha a sértettek egy része nem jelent meg az idézésre. Így is a tanak, sértettek egész tömege várakozott a folyosón, mialatt a vádlottak kihallgatása megkezdődött.

Varga Péter dögész és sármunkás

Varga Péter, egy alacsony, vézna felszemű kis cigány volt az első vádlott.

— Hogy hívják? — kérdezte tőle az elnök.

— Varga Péter dögész és sármunkás vagyok, — felelte. — De a cigányok között csak Bordás Gyurinak és Vak Petinek hívnak.

— De nézze csak, — mondotta az elnök, — itt az áll, hogy magának Varga József az igazi neve.

A vádlott vállat von.

— Hát csókolom a kezét, én Péternek tudom magam, amióta az eszemet bírom, de a csendőr urak addig vallatták, míg beismertem, hogy József vagyok...

„Csináljanak velem az urak, amit akarnak“

Különböző tettektársakkal követte el betöréseit. Asszonyvásáron Száldobágyi Dániel vasrácsos ablakát feszítette fel és sok ruha- és ágyneműt vitt magával. Mindenfelét, amit ott találtak, — ismerte be a tárgyaláson. Apátkeresztúron Fatkás Dánieltől zsirt, tejet és egyéb élelmiszert loptott. — Ugyancsak Apátkeresztúron Skuta István házából zsirt, egy bödönt és két pár csizmát emelt el. Micskén egy malomból gépszíjat loptott. Bihardiószegen Kocsis József tanjáráról borral, sonkával gazdagította családját. Monospetriben is betört a banda Csomós Istvánnéhoz, ahonnan élelmiszereket vitt el, de Varga Péter ezt már nem ismerte be a bíróság előtt.

— Vallja be csak szépen, — unszolta az elnök. — Hiszen egy lopással több vagy kevesebb, az már nem sokat számít.

— Megmondanám én, kezét csókolom, — felelte a vádlott. — De ha ott nem jártam... Van még más tolvaj is a világon, nemcsak én... Inkább azt is beismerem, hogy Kólyon egy bábaasszonyhoz is én törtem be.

— Azzal nincs is vádolva, — jegyezte meg az elnök.

— Nem bánom én, — felelte egykedvűen a cigány — Csináljanak velem az urak, amit akarnak. Ami igaz, az igaz. Kólyon jártam, de Monospetriben nem.

A másodrendű vádlott, Makkai Sándor keresztnévvel megint baj volt Ó meg Gyurinak vallotta magát, de személynazonosságának pontosabb igazolására hozzátette hogy ő Orosz Teréz ura. Makkai már nem akart tudni arról, hogy a sorozatos betörésekben részt vett volna.

— Se lelkeim, se Istenem ne legyen ha ott voltam, — ismételte a vádpontok felsorakoztatásakor.

Vak Peti mindenképpen bizonyítani akarta, hogy „Gyuri“ is loptott. A bíróság azonban láthatólag nem sok hitelt adott szavainak, mire Vak Peti önérzetesen kigyenesedett:

— Ha tudnák a nagyságos bíró urak, hogy én ki voltam, azt mondanák, hogy békében hagynak, és mennek innen.

Előhoztak a fegyőrök egy harmadik cigányt is, Varga Istvánt, aki a betörések egy részéért már megkapta

büntetését s most újabb vádakra kellett felelnie. Ő is körömszakadtáig tagadott, bármennyire bizonykodott is ellene Vak Peti.

— Nagyságos bíró urak, — védekezett. — Vak Peti csak azért vall ellenem, mert elcsábítottam a feleségét.

Peti szörnyű átkot szőtt ezért reá és kitarított állítása mellett. Szembeállításra került a sor.

— Ne tagadd, — mondta Peti, — te is ittál a diószegi borból.

— Eriggy már magadnak, — felelte Makkai, azt sem tudom, hol van Diószeg.

— Még mered a szemembe mondani, nyomorult! Hát s harminc liter bort hol ittuk meg?

o

Igy folyt a tárgyalás hosszú órákon át. A bíróság végtelen türelemmel igyekezett a sok hazudozásból kihámozni az igazságot.

Dr. Dobay Kálmán hivatalból kirendelt védő az elsőrendű vádlottra nézve, tekintettel annak alacsony értelmi színvonalára, enyhe büntetést kért. A többiekre vonatkozólag leszögezte hogy nincs annyi bizonyíték, hogy bűnösségük megállapítható lenne, azért felmentésüket kérte.

A bíróság Vak Petit 1 évi börtöpre ítélte, míg két társát bizonyítékok hiányában felmentette.

Baross Szövetség Ravata

Fontos nagygyűlést tart csütörtökön a Baross Szövetség

A Baross Szövetség Nagyvárad és Vidéke Szervezetében megalakult és alább felsorolt szakcsoportok elnökségét, alelnökségét és az összes szakcsoport-tagokat ezután felhívjuk és felkérjük, hogy a folyó hó 9-i nagygyűlésen megtárgyalják és elfogadják közös ügyben, végérvényes értekezés és döntés végett, folyó hó 16-án, azaz csütörtökön este pontosan 7 órára a Baross-székház nagytermében ismételtén közös nagygyűlésre feltétlenül jelenjenek meg, továbbá a textil nagy- és kiskereskedők, férfitiszapók, nőiszapók, fehérneművarrónők, konfekciósok, kalaposok, szücsök, továbbá az ezen szakhoz

tartozó egyéb kimondottan öskeresztény kereskedők és iparosok is.

A Baross Szövetségben megalakult Értelmiségi Szakosztály tagjai ezután kértnek fel, hogy a Szakosztály f. hó 17-én (péntek) este 6 órakor a Baross Szövetség hivatalos helyiségében (Rákóczi-ut 12. III. em.) tartandó ülésén okvetlen megjelenni sziveskedjenek (lift használat ingyenes). Az ülés legfontosabb tárgya lesz: a Szakosztály téli munkaprogramjának megállapítása, miért is az elnökség nagy örömmel venné, ha ezen az ülésen egy római katolikus, mint a református lelkesítő kar, valamint felekezeti és állami tanerők minél számokban megjelennének. Elnökség.

SZINHÁZ

Feledhetetlen ünnepi estén hódolt Nagyvárad Széchenyi szelleme előtt

Hlatky Endre főispán ünnepi előadásban méltatta a Legnagyobb Magyar

Nagyvárad Saját tud. Széchenyi István emlékét ünnepeltük kedden este a Szigligeti Színházban, ahol a Szigligeti Társaság rendezte meg idei első estjét is. Híd volt ez az este az új és a régi váradi közönség, az új szintársulat és a régi Szigligeti Társaság között és azok a forró tapsok, amelyek az este folyamán sűrűn felhangzottak, azt bizonyították, hogy ez a híd majdnem olyan erős alapokon áll, mint az a másik, amelyik Széchenyi kezdeményezésére épült, s amelyről Herceg Fe-

renc is mélyértelmű, Széchenyi darabját megírta.

Gyönyörű, feledhetetlenül szép este volt a Széchenyi emlékest, külsőségeiben is, belső tartalmával is. Már a színház elősarnokában érezhette mindenki, hogy ünnepelni jön, a városi kertészet szép délszaki növényeivel díszítették fel az elősarnokot és a ruhahatári folyosót is, délszaki növények tették melegebbé, ünnepibbé az emeleti büffét is. A közönség pedig, igen, a közönségről külön lehetne írni, nem-

Tiszta szesz kapható Nánássy, Színház-u 4.

csak azért, mert ezuttal idejében, felegyelmezetten elfoglalta mindenki a helyét, hanem azért is, mert a nézőtér olyan látványosságot nyújtott a sok felvonuló gyönyörű díszmagyarruhás nővel, sötét ruhájuk férfiakkal, csillogó egyenruhájú katonatisztekkel, amiben csak nagy ünnepek alkalomával van részünk.

Pontban 8 órakor elsötétedett a nézőtér és a filharmonikusokkal megerősített, 45 tagú zenekar megkezdte a nyitányt, amelyet az ünnepi alkalomra Szathmáry Endre szerzett. A szimfonikus nyitány, amely szonata formában van komponálva és jellegzetesen magyaros, zárótételében cónonszerű kontrapunktával, mélyen megragadta a közönséget s forró tapsokkal köszöntötték érte a népszerű zeneszerző karnagyot.

Sármássy Miklós lépett ezután díszmagyarban a függöny elé s Arany János gyönyörű Széchenyi-odáját szavalta el mély átérzéssel, férfias lendülettel. Nagy sikere volt.

Dr. Hlatky Endre, a Szigligeti Társaság díszelnöke olvasta fel ezután Széchenyi tanulmányát. Az Isten előtt leboruló, az erkölcsi világrend magassabb törvényeit eszményként követő és hirdető emberről beszélt, az áldozatkész barátról, a mindég lovasias ellenfélről, a nagy építő és alkotó lángelméről. Az alig félórás előadásban plasztikus képet adott dr. Hlatky Endre Széchenyiről s tanulmányát — melyben a legnagyobb magyar bihar megyei tartózkodásainak érdekes és kevéssé ismeretes részleteit is feltárta, az országos Széchenyi ünnepségek egyik legértékesebb kiemelkedő pontja marad. A közönség hálás szeretettel ünnepelte az illusztris előadót s előadásán át a legnagyobb magyar emlékét.

MEGELEVENEDIK SZÉCHENYI ÉLETE

Ezután a Szigligeti Színház együttese mutatta be Herceg Ferenc Széchenyi darabját, a Híd-at, amelyben meg a legkisebb szerepet is a legjobb színészek játszották. Széchenyit Sármássy alakította. Elethű maszkja is meglepetés volt. Férfias erő, mérsékelt indulat és őszinte érzések támasztották alá játékát. Kossuth Lajost Dely Ferenc formálta meg, nagy művészettel. A szerelmes grófnót, a későbbi hitvest Moory Lucit alakította. Szépsége, eleganciája, stílusérzéke, őszinte meleg kitérései újból meggyőzhetők közönségünket, hogy vele milyen értéket nyert színházunk, Barsy Béla, D. Ihász Klári (finom és mérsékelt előkelő és elegáns volt), Ross, Tanay, Márky Géza, Bereng, Kozma, Náday, Harasztos Irén, Telek Ica és a többiek mind hozzájárultak a gyönyörű est meleg, bensőséges sikeréhez. (—1a)

Színházi iroda közleményei:

MŰSORVÁLTOZÁS A híd, Herceg Ferenc Széchenyi-darabja, amely a keddi emlékestén olyan nagy sikert aratott, tekintettel a nagy érdeklődésre, szombaton délután 4 órakor is műsoron lesz, amikor a meg-hirdetett Vig óz végy helyett fogják előadni.

HETI MŰSOR:

Szerdán este: Színház.

Csütörtökön este: Lammermoor Lucia. Opera est.

Az esti előadások pontosan 8 óra 5 perckor kezdődnek!

„Japán türelmének is van határa“

A japán sajtó állásfoglalása Amerika magatartásával kapcsolatban. — Churchill nem volt hajlandó nyilatkozni a szovjet harctéri helyzetéről

Tokió. (Stefani.) Japán és az Egyesült Államok kapcsolata továbbra is érdekes kérdése a nemzetközi politikának. A japán sajtó megállapítja, hogy az Egyesült Államok magatartása Japánban idegenkedést kelt. A „Tokio Nisi Nisi“ leszögezi, hogy Japán türelmének is van határa. Ha az Egyesült Államok továbbra is Csungking mellett akar maradni, akkor Japán is elhatározásokra kényszerül. Ami a Wladivosztonon át való szállítást illeti, az egyértelmű a japán felségvizeken át való szállítással. Ezt Japán, mint a hármasegyezmény tagállama, nem hagyhatja szó nélkül. (MTI.)

nak csak egy maroknyi elsőosztályú vadászgépe van, még kevesebb elsőosztályú bombázója. Hivatalos közlés szerint a Nagybritanniába irányuló repülőgépszállítványok jelentéktelenek, bár az amerikai termelésnek tellet, vagy még nagyobb részét teszik ki. Az Egyesült Államok haditengerészetének és szárazföldi haderejének egész repülőparkja hatezer gépből áll. Ezekből a legelső osztályú gépek száma csak néhány százat tesz ki, mégpedig nem is sok százat. A hatezer-

ből fennmaradó többi gép iskolagép, vagy elavult mintájú, vagy pedig nem kellően felszerelt. (MTI.)

Stockholmból jelentik (NTI): A londoni alsóház keddi ülésén egy munkáspárti képviselő kérdést intézett Churchillhez a keleti hadihelyzet ügyében. Churchill nem volt hajlandó nyilatkozni, ellenben kijelentette, hogy ezt a kérdést az orosz főparancsnokságra kell bízni, amely a most folyó nagy csatát vezeti. (MTI.)

Newyorkból jelentik (Bud. Tud.) Phillips, az Egyesült Államok római nagykövete Clippers repülőgéppel Newyorkba érkezett. Utjának célja hogy Rooseveltnek jelentést tegyen.

Ottawából jelentik (Bud. Tud.): A kanadai hadügyminiszter több katonai szakértő kíséretében Londonba utazott, hogy a brit vezető tényezőkkel megbeszélést folytasson.

érdekeltek lejtárát és ennek alapján négytagú bizottságot küldtek ki, amely gondoskodik a készletek elhelyezéséről. (Magy. Tud.)

KEVÉS A TANONC KÁRPÁTALJAN

A Magyar Tudósító jelenti: Az Ipartestületek Országos Központja most dolgozza fel az idén kötött tanoncszerződés adatait. A jelentések szerint Kárpátalján meglehetősen tanonchiány mutatkozik. Különösen hiányos az utánpótlás a kovács mesterségben és a faesztorgályos iparban. A következő szakmákban egyáltalán nincs utánpótlás: fésűs, kocsi-lámpakészítő, pipametsző, gyertyakészítő, rostakészítő, bognár, címfestő, harangöntő és kalapos. Kevés a jelentkező a fodrász és vendéglátó iparban is. Aránylag elég sokan jelentkeztek kereskedői pályára és elektrotechnikus tanoncnak.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDET-MÉNY A VÁROSI SZEGÉNYEK RUHAANYAGÁNAK SZÁLLÍTÁSÁRA

A polgármesteri hivatal a következő hirdetményt adta ki:

Nagyvárad thj. város által „Magyar Norma” alaphoz segélyezett munkaképtelen szegények felruházására versenytárgyalást hirdetek. A felruházáshoz szükséges anyag: 825 méter Strux anyag férföltönyre, 300 férföltönyhöz hozzávaló (bélés, gombok), 1200 méter nőruha anyag (flanell v. flokon). Felkérem mindazokat, akik a versenytárgyaláson részt akarnak venni, ajánlatukat 1941. október 21-ig a Népjóléti hivatal gróf Teleki Pál-utca 3. szám alá adják be. Az ajánlathoz minták csatolandók. Esetleges felvilágosítást a fenti hivatal ad.

Minisztertanácsot tartott a kormány

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai kedden reggel 9 órakor Bárdossy László miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanácsra ültek össze, melyen folyó ügyeket beszéltek meg. A minisztertanács a koradélutáni órákban ért véget.

A Kormányzó hozzájárult Filov díszdoktorrá avatásához

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen Filov Bogdán szófiai egyetemi tanár, bolgár királyi miniszterelnököt és közoktatásügyi minisztert, a régészeti tudomány művelése és a magyar-bolgár kulturális kapcsolatok kimélyítése terén szerzett kimagasló érdemei elismeréseként a bölcsészettudomány díszdoktorává avassa és a díszdoktori oklevelet számára kiszolgáltassa.

Kolozsvárra utazik a német igazságügyi államtitkár

Kolozsvárról jelentik (MTI.) Sulegelberger államtitkár a német birodalmi igazságügyminisztérium vezetője szerdán, Radocsay igazságügyminiszter kíséretében Kolozsvárra utazik az igazságügyi intézmények megtekintésére.

GAZDASÁGI ÉLET

Csak előzetes engedéllyel szerezhethet nem magyar állampolgár mező és erdőgazdasági ingatlant

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A földművelésügyi miniszter és igazságügyminiszter rendelete ez év október hó 15-én hatályba lépteti az 1940. évi IV-ik t.c.-nek az idegen állampolgárok mező- és erdőgazdasági ingatlan vásárlására és idegen községbeliek mezőgazdasági ingatlan szerzésére, valamint az átengedésre kötelezés útján szerzett ingatlanokért járó kártalanítás megállapítására és kifizetésére továbbá a zsidók és nem zsidók között ingatlan tekintetében fennálló tulajdonközösség megszüntetésére vonatkozó rendelkezéseit. A rendelet szerint nem magyar állampolgár mező- és erdőgazdasági ingatlant csak előzetes engedéllyel szerezhethet. Az új rendelet kimondja, hogy az idegen községbeliek mezőgazdasági ingatlan szerzése tekintetében kis- és nagyközségekben az ingatlan fekvésére, az elidegenítő és szerző fél sze-

mélyi körülményeire való tekintet nélkül, a törvényben megállapított eseteket kivéve, megüli az államot az elővásárlási jog és az ügylet tudomásul vételét az állami elővásárlási jog gyakorlása nélkül is meg lehet tagadni. A kártalanítási összeg megállapítására és kifizetésére vonatkozóan kimondja a rendelet, hogy az átengedésre kötelezettek a telepítési alaphoz az gész becsérték, illetőleg a teljes haszonbér megfizetésével kell kártalanítani. A háborús időkben és a gazdasági válságok idején szerzett ingatlanok ellenértékét és haszonbérét, a jogtalan nyereség mérvéhez képest a valóságos s teljes becsértéknel, illetőleg haszonbérnél alacsonyabb összegben is meg lehet állapítani. Fontos rendelkezést tartalmaz a rendelet a zsidók és nem zsidók között ingatlan tekintetében fennálló tulajdonközösségek megszüntetésére is

Kijelölték a típuscipőket készítő gyárakat

Nagyváradon a Carmen cipőgyár készíti az egységes cipőt

A típus-cipők gyártása már folyamatban van. Több nagy gyár kapott kijelölést az egységes cipők készítésére. A budapesti gyárak közül Brettschneider-féle cipőgyár a Rádió cipőgyár, Kácsi József Gál János ifj. Mayerhofer István, Tóth és Daly a Cronus Cipőgyár, a Martin cipőgyár, Szabó és Szirák, Müller János, továbbá a Délmagyarországi Cipőgyár kapott kijelölést. A vidéki gyárak közül Wolfner Gyula és Társa Újpest,

a Dermata r.-t. Kolozsvár, Carmen Cipőgyár Nagyvárad, Petermann és Glaser Cipőgyár, Bonyhád, Neuman Cipőgyár Szigetvár, Szőke és Vince Cegléd, Cikta, Erekujvár, Kovács Sándor Debrecen és Slibl József Nyiregyháza készít típuscipőket. Ezenkívül kijelöltek több nagyobb cipőüzemet, amelyek 500 párnál több rendeltést kaptak. (Magy. Tud.)

ÁTVESZIK A ZSIDÓ RÁDIÓKERESKEDŐK MEGMARADT KÉSZLETÉT

A Rádiókereskedők Országos Egyesülete választmányi ülésén foglalkozott az engedélytíket vesztett zsidó rádiókereskedők raktárában maradt áru-készletének problémájával. Miután a szakmának nem érdeke, hogy ezek a rádiók érteken alul kerüljenek a piacra és árrombolást idézzenek elő az egyesület elhatározta, hogy tagjai készpénzért átveszik a zsidó kereskedők megmaradt áruit. Bekérték az

Roosevelt, Anglia és a zsidók...

Washingtonból jelentik (NTI): Roosevelt hétfői nyilatkozatát, mely szerint a lehető leggyorsabban szállítanak hadianyagot a Szovjetnek, itteni politikai körökben csak biztató gesztusnak tekintik. Clapper amerikai hírmagyarázó a rádióban kijelentette, hogy egyhamar nem nyújthatnak hatóságos támogatást. A Szovjetnek Moszkvát most azzal kell védenie, amije van. Mások emlékeztetnek Roosevelt 1940. június 15-iki ígéretére, hogy az Egyesült Államok minden segítséget megad Franciaországnak, amíg ellenáll. Nyolc nap múlva a franciák letették a fegyvert. (MTI.)

Newyorkból jelentik (NTI): Nye szenátor az America First bizottság ülésén kijelentette, egyetért Lindberghel abban, hogy a Roosevelt-kormány, valamint az angolok és a zsidók a főmozgatói annak a főrekvésnek, amely az Egyesült Államokat bele akarja vonni a háborúba. Ezzel kapcsolatban tiltakozott az ellen, hogy ő, valamint Wheeler szenátor és Fish képviselő zsidóellenesek lennének. (MTI.)

Az Egyesült Államok légi ereje nem veheti fel a harcot jelentékeny ellenféllel

Newyork. (NTI.) Walter Leckrone fejtudósító, a „Newyork World Telegram”-ban írott cikksorozatában az Egyesült Államok repülőiparáról számol be. Megállapította, hogy az Egyesült Államoknak nincs elegendő hadirepülőgépe háború viselésére. A légierő sem mennyiségi, sem minőségi tekintetben nem veheti fel a harcot jelentékeny ellenféllel. Amerika-

Uj üzlet: **FIGYELEM!** Uj üzlet: Hölgyeim! Stessenek őszi és téli kabátot vásárolni! Mert megnyílt a

„Bihari Modellház“

Kossuth-u. 5. sz., ahol olcsón vásárolhat saját készítményű kabátot, kosztümöt és leányka kabátot. Nagy mértékszabóság. Oriási szövet választék. Hozott anyagból is a legkényesebb izlést is kielégítően, a legújabb modellek után 24 óra alatt készülnek

apható áz-u 4.

idejében, f... denki a ha... t a nézőtér... utott a sok... nagyarruhás... kkal, csillo... tekkel, ami... alkalmával

edett a ne... kal megerő... egkezde a... i alkalomra... zerzett. A... mely szonata... és jellegze... ben cónon... len meg... tásokkal... zeneszer...

ett ezután... lé s Arany... ódját szafi... fias lendü...

Szigligeth... fel ezután... Isten előtt... end maga... követő és... z áldozati... gias ellen... tós lángel... előadásban... tky Endre... melyben... megyei tar... évessé is... az orszá... gyik legér... marad. A... ünnepelte... ásán át a

HENYI

az együtte... e Széche... yben még... bb színé... Sárma... meglepe... t indulat... k alá já... y Ferenc... szettel. A... bi hitvest... sége, ele... te meleg... k közön... értéket... D. Ihász... kélő és... rky Gé... arasztos... mind hoz... eg, be... (-la)

nyei:

d, Her... rámája, ... n nagy... nagy ér... a 4 óra... a meg... ett fog...

ermaort

3 óra 5

Belvárosi mozgóban
Szerdán 5 és 7 órakor: **Pusztai kiralykisasszony**
Szerdán este 9.15-kor ünnepi diszeldadás:

Háry János

Casino mozgó, Katolikus Körben. Telefon: 18-48.
Muráty Lili, Páger és Turay gyönyörű vigitáka

V E G R E

vidám játék a szerelemmel.

Három kerületbe osztották be a leventéket

A kerületek és a hozzájuk tartozó utcák részletes jegyzéke

Nagyvárad thj. város leventeparancsnoksága az iskolán kívüli leventeköteleseket lakóhelyük szerint három kerületbe osztotta be.

Az első körzetbe az alábbi utcákban lakó leventék tartoznak: Almási, Alsodorogmosi, Alsótörkölyméri, Aranyhegy, Árpád vezér, Apáti, Apostol, Apasa, Attila, Ábrányi, Árvaház, Akadémia, Alapi János, Bátor, Bihari, Búza, Bolgár, Bölöny I., Bosnyák, Bakator, Benedek Elek, Badacsonyi, Bodrog, Barta, Beniczki, Benczur, Béke, Balassa tér, Bányász, Berlin, Bölcse, Bajza, Bémer tér, Gr. Csányó, Cserfa, Cselepták, Csiky, Csobánz, Csokonay, Csontos, Dob, Dante, Döbrentei Károly, Dankó Pista, Dr. Déry József, Ermelléki, Eörs Vezér, Edison, Erzsébetkirályné liget, Br. Eötvös, Endrődi, Endres György, Fráter György, Felsődorombosi, Ferenczi István, Felsőtörkölyméri, Flórián, Frakkói Vilmos, Franklin Benjámin, Flúmel, Földi János, Fácán, Ferenc, Garay János, Galagonya, Gorovei István, Gerlicsi, Guttenberg, Gábor Áron, Gömör Gyula, Gedeon, Gyimes, Dr. Gross Frigyes, Honterus, Hegyesi M., Homonna Horthy Miklós, Hársfa, Halász, Hitler Adolf, Irinyi József, Ilosvay, Iványi Ödön, János Zsigmond, Br. Jósika, Járjai, Juhász Gyula, Kaszon, Kikelet, Karácsonyi püspök, Kígyó, Kun, Kunec Aladár, Kadarka, Dr. Korányi, Koch Róbert, Keve vezér, Körösnye, Csoma, Kólcsey Ferenc, Kinizsy, Kornis, Kata-

lin, Kázar Emil, Kisfaludy Sándor, Keskeny, Könyves Kálmán, Kálvária, Kazinczi, Kenese, Kiss Ernő, Lengyel, Lovasi Lajos, London, Levente, Lajos, Lukács György, Méhes, Mélyárokai, Maros, Munkács, Mindszent, Michel Angeló, Marconi, Meszes püspök, Mikszáth Kálmán, Mária, Madrid, Milánó, Munkácsi Mihály, Napsugár, Nagy Iccé, Nagy Lajos király, Nadányi, Nagáll, Olasz, Örnagy, Ördögös, Ösvény, Pósa Lajos, Pályi, Pengő, Pipa, Préposzt, Petőfi, Peterdi, Podmaniczky, Perényi püspök, Pascal, Br. Patrichich, Pray György, Pázmány Péter, Percecs, Papváry Elemérné, Polgár, Pataky Tibor, Polgár, Patak, Putton, Rozs, Réthy Károly, Rácz Mihály, Röntgen, Riczko, Rátkay, Rádl Ödön, Regérius kanonok, Retek, Rét, Rákóczi, Szilvás, Sáros, Sövény, Szt. Anna, Szüret, Széna, Szokoly Tamás, Szilávi József, Síp, Szanatóriumi, Szerencse, Szazados, Szt. Gellért, Szép Iionka, Szedő, Semmelweis, Szabolcska, Sennyei, Sajó, Szt. József, Szt. Antal, Stark Gyula, Strobl Alajos, Sztárai, Gr. Széchenyi püspök, Szt. Vince, Szőlőtelep, Szunyog, Szt. János, Schlauch tér, Sal Ferenc, Szaniszló, Szt. Péteri, Szilgigeti, Szilágyi Dezső, Szalárdi, Szőlős, Sátor, Szamosi Elek, Tüzes Gábor, Tölgyfa, Torockó, Tavasz, Toborzó, Tatár, Tátra, Tömös, Tersánszky, Tomori Pál, Thalí Kálmán, Téglavető, Török Ignác, Tichi nyomda, Uzsok, Úteg, Verdi, Vadvirág, Vörösmarthy Mihály, Volga, Vitéz János, Wekerle Vinkler püspök utcák.

A második körzetbe az alábbi utcákban lakó leventék tartoznak:

A második körzetbe az alábbi utcákban lakó leventék tartoznak: Arany János, Gr. Apponyi Albert, Gábor, Aradi, Akác, Ambrus Zoltán, Allatvásár tér, Almos vezér, Bánk bán, Bokréta, Bulcsu vezér, Bajnok, Berzsenyi Dániel, Bendeguz, Balogh Adám, Bezerédi Imre, Botond, Berzsenyi György, Bethlen Gábor, Bem József, Beöthy, Budai Tibor, Czenzei, Csatlós, Cséplő, Gróf Csáky István, Damjanich, Dávid Ferenc, Doberdó, Darányi, Dudek, Daru, Ecsedi, Előd, Eskü, Ferdényi Ferenc, Fecske, Fogoly, Fábrián Lajos, Géza fejedelem, Gyopár, Gál Mózes, Gyöngy, Galamb, Gőnczi Pál, Gárdonyi Géza, Himffy, Huba vezér, Hét vezér tér, Honvéd, Hadapród, Hattyú, Huszár, Hajdú, Holdvilág, Isonzói honvéd, Ipolyi Arnold, Isaszeg, Igló, Jókai Mór, József nádor, János Pannonius, Jávorka Adám, Jurisich Miklós, Kaszárnya utca, Károlyi Gáspár, Kund vezér, Ka-

A harmadik körzetbe az alábbi utcákban lakó leventék tartoznak:

A harmadik körzetbe az alábbi utcákban lakó leventék tartoznak: Alsógörögöldali, Apolló, Alsókörösdali, Ady Endre, Anyos Pál, Avar, Alcsikor, Alkotmány, Aulich Lajos, Anonimus, v. Andrásy, Áldás, Bakos Tamás, Berkovics Ferenc, Blaha Lujza, Bunyi-

tai Liget, Bojtár, Brassai Sámuel, Bencke, Berkovics Agoston, Bocskay, Baross Gábor, Báthory, Bulovszky, Bástya, Bercsei György, Bercsenyi Gróf Batthyányi, Balog Máté, Bányás, Baranyai, Bethoven, Barabás

Ne mulassza el megnézni
a Korona filmszínházban. Tel. 13-51.

A leányvásárt

a legragygóbb és legnagyobb magyar operettfilmét.

Péntektől az Apolló filmszínházban
a legújabb Karády Katalin film

Ne kérdezd ki voltam

Csütörtökön utoljára: INTERMEZZO

Béla, Bolyai Farkas, Böhm Pál, Bókai, Bakai János, Bizó, Bell, Dr. Bozókai, Czarán Gyula, Csendör, Csapaki, Csillaghegy, Csengery Mihály, Csónak, Czinka Panna, Csaba, Czeglédi Gy., Csángo, Csörz, Csikós, Diofa, Denevér, Deva, Deák Ferenc, Dugonics Titusz, Dobó István, Ezredévi emiékter, Eper, Eva, Erkel, Erdélyi, Egressy Gábor, Ferenc József tér, Felsőgörögöldali út, Frangepán utca, Feszty Árpád, Fővény, Fényes Elek, Francia utca, Goltota, Gólya, Görbe utca, Gyóni Géza, Gyöngyössy, Gem, Gát, Gulyás, Gódor, Gorjdie (Gojdu), Gyalokai, Gyár, Garas, György, Görgey, Gyulay Pál, Gáz, dász, Ghillányi, Hollós, Hlaky Endre, Hering utca, Heltay, Hidesger, Hunyadi János, Harminchetes, Híd, Dr. Hoványi Géza, Hodosi, Háromrözsza, János telep, Jakab, Jázmin ut, Kissötét-ág, Kereszt, Komp, Koppány, Köröskő, Kút, Kőbánya, Kolozsvár, Késmárk, Kossuth Lajos, Kapucinus, Krisztina, Károly, Kapisztrán János, Kocsány János, Kacsó Pongrác, Komendáns, Komáromi, Klapka, Dr. Károly Irén, Lakatos, Lőcse, Lugos, Lövdöde, Lippa, Ligt, Láhner, Lázár Vilmos, Liszt Ferenc, Liliom, Limanova, Mező, Mikés Kelemen, Mészáros, Mernök, Merinó, Margit, Mohács, Muhl, Mármaros, Musolinij tér, Mátás király, Malom, Dr. Moskovits, Miliusz Juhász Péter, Matrona, Murok, Mányoky, Madách, Nagysötétági, Nemes, Marom, Nagy Sándor, Népfürdő, Nimród, Nyitra, Nagyenyed, Nagyatádi Szabó, Nagyürögdí, Nádasdi, Ostrom, Orgona, Otáhapáti, Orsó, Pál, Péter, Papváry Elemérné, Pásztor, Pusztaszer, Pozsony, Pillangó, Paganini, Petur bán, Pacsirta, Révai, Remény, Ritoók Zsigmond, Rozgonyi, Rigómező, Radnay püspök, Römer, Ráday Gedeon, Rátz Mihály, Ribbentrop, Rimler, Rákosi Jenő, Rimanóczy, Seregélyi, Schubert, Sorompó, Sánd, Sellő, Szt. Jeromos, Stupa sikátor, Dr. Székely, Szilvia, Sztaroveszky, Széchenyi tér, Szeder, Szeben, Szmekta György, Szent István, Szigetvár, Szeptember 6. Szöllős, Szinyei Merse Pál, Szálka, Szász Károly, Szt. Margit, Szamazsenka Ernő, Tamási tábornok, Terézia, Tükör, Tutaj, Tárnok, Tisza Kálmán tér, Téglagyár, Trencsén, Temesvár, Tolna, Tompa Mihály, Taksony fejedelem, Templom, Tüzér, Torda, Tessedik, Tolszto, Tinódi Lantos Sebestyén, Turán, Tompa Mihály, Turul, Virág, Verbőczy, Vihar, Váltó, Vilmos, Vaskó, Világos, Vízi, Várady Zsigmond, Vécsy Károly, Vulkán, Veres Balázs, Vasút, Vass Gereben, Vutskics százados, Vérmező, Zápor, Zátony, Zászlós, Zárda, Zápolya, Gr. Zichy M., Zala és Zerge utca.

Az I. és II. számú körzet gyakorlótere az aradi-úti vám mellett elterülő városi legelő. A III. sz. körzet gyakorlótere a váradszöllősi út és a Pece-patak felet elterülő Szálka-legelő. Mindhárom kerületbe tartozó iskolán kívüli leventekötelesek f. hó 16-án 14 h-kor lakóhelyük szerint gyakorlóterén tartoznak megjelenni. Nagyvárad, 1941. október hó 10-én.

Városi leventeparancsnokság

A Katolikus Legényegylet szüreti bálja

A Katolikus Legényegylet október 19-én, vasárnap délután 5 órai kezdetű rendezi hagyományos szüreti bálját. A műkedvelő gárda már betekóta készül, hogy egy kedves és hangulatos szindarabbal biztosítsa a szüreti bál hangulatát.

Színre kerül „Helyet az ifjuságnak” 3 felvonásos vígjáték. Ezen kívül még sok kedves meglepetést tartogat a bál rendezője. A meghívók szétküldése már folyamatban van. Mindenkit magyar szeretettel vár a rendezőség.

A CENZURA NEM ENGEDÉLYEZTE a *Ne kérdezd ki voltam* előadását Karády Katalin új filmje, amely a közelmúltban készült el, nemrég került a cenzurabizottság ítélete alá. A bizottság az elutasítás álláspontjára helyezkedett, és ami magyar filmnél ritkán szokott előfordulni, megtagadta az engedélyokirat kiadását, állítólag a film néhány rész jelenete miatt. A filmház felebezésére a filmet minden változtatás és a merészebb jelenetek kihagyása nélkül engedélyezték. A *Ne kérdezd ki voltam* főszereplője egy fiatal leány, aki akarata ellenére a „végzet asszonya” lesz az elebe sodródó férfiak életében, de még a mocsár legmélyén is megőrzi tisztaságát.

Műsoros táncestély a MAV alműhely nagytermében

A Nagyvárad Vasutasok „Turul” Dal-, Zene- és Onképző Egyesülete az alműhely ujonnan átalakított nagytermében 1941. október hó 18-án, este fél 8 órai kezdettel táncszórakozással egybekötött műsoros estélyt rendez, melyre ezuton is meghív minden érdeklődőt.

Az estélyen közreműködnek: Szabó Károlyné, Hotorán Ducika, Jambor József, Boros József, Kiss István, Mészáros Lajos, Héda Imre, Szűcs Rozsi, Mező Júlia, Mező Margit, Sarkady József, Schrádi Mihály, Baranyi József, Schmausz János, Aaracs B. A., Akurátni Andrásné.

A zenekart vezényli: Vincze László.

Bukarest iel akarja melegíteni a kihűlt francia-román barátságot

Bukarest. A *Curentul* „Mi és Franciaország” cím alatt azt írja, hogy Franciaország Romániát a közelmúltban gyakran segítette, hogy nemzeti egységét megvalósítsa. Ennek következtében a két ország közötti kapcsolat szétbontatlan és a románok részére szent alap marad, amelyre fel fogják építeni a holnapi Európa keretében az új francia-román viszonyt. Romániának a tengelyhez való csatlakozását nem lehet és nem is szabad olyanképpen magyarázni, mintha eltávolodott volna Franciaországtól. Ellenkezően: a francia nemzet Romániának őszinte jóbarátja volt és maradt. A románok biztosak abban, hogy nemzeti golgotájuk útja Románia feltámadásához fog vezetni. Felfeszítették, hogy újra születhessék. Románia is éppen úgy szenvedett, mint Franciaország, Franciaország éppen úgy, mint Románia, arra van hivatva, hogy az öntudatos és fegyelmezett nemzetekkel résztvegyen az új Európa rendezési munkájában. Franciaország a román nemzet részére mindig nagy és őszinte barát marad.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok-at.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

OKTÓBER 21-ÉN KISGYŰLÉS.
OKTÓBER 23-ÁN RENDKÍVÜLI
KÖZGYŰLÉS A VÁRMEGYÉNÉL
 Nagyvárad. Saját tud. Mint már meg-
 írtuk, a vármegyei kisgyűlést októ-
 ber 21-ikére hívták össze. Ujabb ér-
 tetülésünk szerint a kisgyűlés után
 két nappal: október 23-án rendkívüli
 közgyűlésre ül össze a megye tör-
 vényhatósági bizottsága.

MEGNYILT MAROSVÁSÁRHE-
LYEN AZ OLASZ NYELVTANFO-
LYAM. Marosvásárhelyről jelenti a
 MTL: A magyarországi olasz kul-
 turintézet ünnepélyes keretek között
 nyitotta meg Marosvásárhelyen az el-
 ső olasz nyelvtanfolyamot. A meg-
 nyitáson megjelentek a hatóságok
 vezetői is. A tanfolyamra igen nagy
 számban jelentkeztek hallgatók a vá-
 rosból és a Székelyföldről.

Rendelt a magántávbeszélge-
lések korlátozásáról. A Magyar
 Távirati Iroda jelenti: A kereskede-
 lem és közlekedésügyi miniszter el-
 rendelte a magántávbeszélgetések
 korlátozását a visszacsatolt keleti és
 erdélyrészi országrészekben. Nevezett
 területnek az ország többi részeivel
 folytatott és az egymásközi város-
 közli távbeszélőforgalmában a magán-
 beszélgetések tartama nem lehet
 hosszabb hat percnél. A magánbe-
 szélgetés csak akkor lehet hosszabb,
 ha a vonalon torlódás nincsen.

Jön az új KARÁDY film!

ÖT UNGMEGYEI KÖZSÉGBEN
ELKOBOTZTÁK A ZSIDÓK RÁ-
DIÓIT. A Magyar Tudósító jelenti:
 Öt ungmegyei községben: Nagydo-
 ronnyban, Eszenyben, Ungvárocon,
 Minalyban és Csapon a csendőrség
 razziait tartott és sok zsidó rádióké-
 szüléket foglalt le, hogy így elejét
 vegye az ellenséges rádióállomások
 hallgatásának és a hírek továbbadásá-
 nak. A rádiókészülékeket a községi
 előjáróságra vitték megőrzés vé-
 ggett.

Összejútközött egy dán és egy norvég
hajó. Stockholmból jelenti: (NTI) A
 Bojan nevű svéd teherhajó és a Bonita
 nevű dán hajó Trelleborgtól mintegy
 tíz mértföldnyire, keddre virrado éj-
 szakán összeütközött. A dán hajó elsü-
 lyedt. 25 főnyi személyzetéből négyet
 megmentettek. A dán hajó leoltott
 lámpákkal haladt. A svéd hajó eljutott
 a legközelebbi svéd kikötőig, bár erő-
 sen megsérült. (MTI)

HIVATALVIZSGÁLAT AZ ERM-
HÁLYFALVAI FŐSZOLGÁBIRÓ-
SÁGON. Nagyvárad. Saját tud. Dr
 vitéz *Nadányi* János alispán a me-
 gyei tisztifőorvos és a megyei állat-
 orvos társaságában a napokban Er-
 mihályfalván tartott hivatalvizsgála-
 tot a főszolgabírórságon. A vizsgálá-
 tól az alispán megelégedését fejez-
 te ki a hivatal ügyvitelére és műkö-
 dése felett.

TEMETÉS. Tóth Rezső nyug. pénz-
 ügyi főtanácsos 67 éves korában el-
 hunyt. Temetése csütörtökön 4 óra-
 kor lesz a Haller kápolnából. Erdélyi
 „Concordia.”

Hajdu Béla kiállítása az Ujságíró
Otthonban. Vasárnap nyílik meg a
 nagyváradi Ujságíró Otthon olvasó-
 termében Hajdu Béla miskolci
 festőművész kiállítása, amelyen ér-
 dekes művészegyéniséget ismerhet
 meg közönségünk. Hajdu Béla a stil-
 lizálás művésze, aki elgondolásait
 finom színekben, hajlékony vonalak-
 ban tárja a szemlélő elé. A modern
 pikturában már is jelentős helyet
 foglal el és ezért érthető, ha kiállí-
 tása eseményt jelent művészeti éle-
 tünkben. Hajdu Béla tárlatát a dél-
 előtti órákban nem tagok is megte-
 kinthetik, így az Ujságíró Otthon a
 hiányzó kiállítási termet is pótolja
 ezuttal Nagyváradon. A tárlat érde-
 mi ismertetésére természetesen még
 visszatérünk.

Hivatalvizsgálat a városházán. Nagy-
 várad. Saját tud. Dr Hlatky Endre
 főispán és dr Soós István polgármes-
 ter szerdán délelőtt meglátogatták a
 városháza összes ügyosztályait és hi-
 vatalvizsgálatot tartottak.

„Bafisa” esemepékalyhák Nagyvárad,
 Szilágyi Dezső-u. 3. Telefon 17-76. 40-50 % fűtőanyag
 megtakarítás. 1-2 év alatt önmagát fizeti vissza.
 Szerelés - Átrakás - javítás Hardtmuth rendszer!

CSAK BELÉPŐJEGGYEL LEHET
MEGJELENNI A HOTTYA-FELE-
RABLÓGYILKOSSÁG TETTESEI-
NEK FŐTÁRGYALÁSÁN. Nagyvá-
 rad. Saját tud. A gyilkosság büntel-
 tével vádolt Ecsedi László és társai
 bűnügyének folyó hó 17-ik napján
 megtartandó főtárgyalásán, tekintet-
 tel a nagy érdeklődésre, csak a főtár-
 gyalási elnök által kibocsátott belépő-
 jeggyel lehet megjelenni. A belépő-
 jegyeket az arra igényt tartók a kir-
 törvényszék irodaiszolgálatától vehé-
 tik át csütörtökön délelőtt 11-12 óra
 között.

ELKOBOTZTÁK A ZSIDÓ VAGYO-
NOKAT HORVÁTORSZÁGBAN. Zsá-
 rábból jelenti: (Stefani.) Pénteken
 este rendeleti törvény jelent meg,
 amely a gazdasági ujjaépítés tanácsá-
 nak vezetőségét felhatalmazza, hogy
 véleménye alapján zsidó vagyonekat
 kártérítés mellett, vagy kártérítés nél-
 kül elkobozhasson. (MTI)

Jön az új KARÁDY film!

A KORMÁNYZÓ GR. SOMSSICH
GYULÁNAK A TITKOS TANÁ-
CSOSI MELTÓSÁGOT ADOMÁ-
NYOZTA. Budapestről jelenti: A
 Kormányzó a miniszterelnöknek a
 minisztérium nevében tett előterjesz-
 tésére gróf *Somssich* Gyula felsőházi
 tagnak, a Magyar Mezőgazdák Szö-
 vetkezeté alelnök vezérigazgatójának
 a szövetkezet felszámolás fennállása
 alkalmából a m. kir. titkos tanácsosi
 méltóságot adományozta.

KOZMA MIKLÓS DEBRECEN-
BEN FOGADTA AZ EGYÉTEM
RUTHÉN HALLGATÓINAK KÜL-
DÖTTSÉGÉT. Debrecenből jelenti a
 MTL: *Kozma* Miklós. Kárpátalja
 kormányzói biztosa kedden itt tartó-
 kodott és meglátogatta *Révész* Imre
 református püspököt és *Kallay* Kál-
 mán egyetemi rektort. A kormányzói
 biztos fogadta az egyetem rutén hal-
 lgatóinak küldöttségét. A küldöttség
 a kormányzói biztostnak emlékiratot
 adott át. Az üdvözlőbeszédre adott
 válaszában a kormányzói biztos kijel-
 lentette, hogy amióta Kárpátalja
 visszatért, kétségtelenül kitünt, hogy
 senki sem akar váltogatni a rutén-
 ság népi nyelvét, hanem inkább
 kifejlesztetni igyekszünk azt, mert
 egyedül ezt tartjuk helyesnek mind a
 magyar, mind a rutén politika szem-
 pontjából.

Halálra ítélték a cseh földművelés-
ügyi minisztérium osztályfőnökét. Prá-
 gából jelenti: (NTI) Gazdasági rom-
 bolás, izgatás, tiltott fegyverviseles
 miatt a prágai és brünni rögtönítélő
 bíróságok huszonöt embert halálra
 ítélték, köztük Frankenberg dr föld-
 művelésügyi minisztériumi osztályfő-
 nököt. Frankenberg meggátolta a
 közlekedés biztosítása érdekében ho-
 zott intézkedések végrehajtását és
 megakadályozta a mezőgazdasági ter-
 més felraktározását, valamint az étel-
 miszerkészletek igazságos elosztását.
 (MTI)

TESTVERPÁR TITOKZATOS ÖN-
GYILKOSSÁGA EGY PESTI SZÁL-
LODÁBAN. Budapest. A MOT jelenti:
 Bogáti Zoltán 26 éves géplakatos
 és nővére, a 30 éves Bogáti Erzsébet
 háztartásbeli, kedden délután az
 egyik budapesti csokonai-utcai szálló-
 ban az ablak redőnyére felakasztotta
 magát. Mire rájuk találtak, mindket-
 ten halottak voltak.

A számok beszélnek!

Legnagyobb nyeresemény szerencsés
 esetben

700.000 P
 Jutalom:
400.000 P
 Főnyeresemények:
300.000 P
100.000 P
 Továbbá:
70.000 P
60.000 „
2x 30.000 „
2x 10.000 „
30.000 „
21x 10.000 „
32x 10.000 „

és még nem kevesebb, mint 48 000
 nyeresemény, együttesen
10.620.000 P értékben.

Ez a 47. osztálysorsjáték
 új játékterve.

Kolozsvári zsidók a zsinagó- gó pincéjében halmozták fel a borsot kávé és szegfű- szeget

Kolozsvárról jelenti: Szenszációt-ke-
 lő gyarmatáru-raktárt fedezett fel Ko-
 lozsváron a Kereskedelmi Hivatal Ki-
 rendeltsége. Az áruaktár a Malom-u.
 8. szám alatti zsidó imaház alatt lévő
 pincehelyiségben volt elrejtve. Biztos
 adatok alapján a Kereskedelmi Hivatal
 kolozsvári kirendeltségének vezetője, dr
 Fogarasi Géza, a Kirendeltség több
 tisztviselőjével együtt rajtaütésszerűleg
 jelent meg a Malom-utca 8. szám alatti
 telken és a zsinagóga alatti áruaktár-
 ba hatolva megállapította, hogy ott
 nagymennyiségű árut halmoztak fel a
 legkritikább s a piacon nehezen kapható
 gyarmatárukhól. Így közel 3000 kilo-
 gram fekete borsot, 2 métermazsa per-
 getetlen bakkávé és mintegy egy mé-
 termazsa szegfűszeget találtak. Megál-
 lapítást nyert, hogy a fekete bors fe-
 kete forgalmi ára a Malom-utcai zug-
 forgalomban különként a 20 pengőt is
 meghaladta.

A hatósági közegek megállapították,
 hogy a zsinagóga alatt talált áruaktár
 helyiségének bérelője a kolozsvári
 Transsylvania fűszer és gyarmatáru
 cég, amelynek tulajdonosa mindezekig
 nem tudták igazolni a felhalmozott
 áruk legális eredetét. A cég egyik tu-
 ladjonosa a nagyváradi múlt évi re-
 pülőszerencsétlenség alkalmából életét
 vesztette s a vizsgálatot végző hatósá-
 gok most azt a kérdést tisztázzák, hogy
 tulajdonképpen az áruaktárt tartó
 vállalat milyen iparjogviszony leple
 alatt üzhette tiltott üzelmét.

A hatóságok a tiltott uton felhalmo-
 zott árukészleteket természetesen le-
 foglalták s a legnagyobb körütekintés-
 sel folytatják a vizsgálatot.

INGYENES HALÁSZATI TANFO-
LYAM BUDAPESTEN. A Magyar
 Távirati Iroda jelenti: A földművelés-
 miniszter rendeletére az országos ha-
 lászati felügyelőség, az ország pisz-
 trángos vizeinek belterjes gondozása,
 a pisztráng, a pérhal és galocate-
 nyésztés fokozása érdekében 1941.
 november 19-től 29-ig ingyenes tanfo-
 lyamot tart, melyen bárki résztvehet.
 A tanfolyam Budapestben lesz a M.
 Kir. Halászzattani és Szenyvízvizsgáló
 Intézetben (II., Hermann Ottó-utca
 15. szám.)

Jön az új KARÁDY film!

AZ ANGOL RÁDIÓ HAZUG ALLITASA
A SPANYOL VASUTI SZERELVÉ-
NYEK HIÁNYARÓL

Madridból jelenti: (NTI) Az angol
 rádió spanyolnyelvű híradásában azzal
 magyarázza a spanyol vasuti szerelvé-
 nyekben fennálló hiányt, hogy a néme-
 tek vitték el a spanyol vasuti szerel-
 vény nagy részét Oroszországba, mert
 a két ország vasutainak nyomtávolsá-
 ga egyezik. A Madrid című lap ezzel
 szemben megállapítja, hogy az európai
 nyomtáv 1435 milliméter, a szovjetország
 nyomtáv 1524, a spanyol nyomtáv 1674
 milliméter, vagyis 150 milliméterrel
 több, mint a szovjet vasutaké. A néme-
 tek a Szovjetunióban 15.000 kilométer
 hosszúságú vasutovonalat az európai
 nyomtávra szereltek át, a spanyol va-
 suti szerelvények tehát semmiesetre
 sem közlekedhetnek szovjetföldön. A
 vasutszerelvényekben a hiányt az
 okozza, hogy a vasuti felszerelést a
 spanyol vörösek elpusztították (MTI)

HIRDETMÉNYEK

Nagyvárad thj. város adóhivatalától.
11143/1941. adóhiv. számhoz.

HIRDETMÉNY.

Nagyvárad thj. város egyesadóhivatala tudomására hozza az érdekelt adófizetőknek, hogy az 1941. évi ke-resei adó kivetési lajstromot 15 napra közszemlére teszi ki f. évi október hó 16-tól kezdődőleg.

A kivetési lajstrom naponta 8—12 óra között a Városháza földszint 25 sz. szobában bárki által megtekinthető és a mások adójára vonatkozó írásbeli észrevételek a lajstrom közszemlére tételének utolsó napját követő 15 napon belül a m. kir. adóhivatalnál benyújthatók.

Nagyvárad, 1941 október 14.

Városi adóhivatal.

FELHÍVÁS.

Nagyvárad thj. város polgármestere a következő felhívást intézi az elmúlt téli inségmunkálatok kapcsán rendezett utcák ház- és telektulajdonosaihoz:

A mérnöki hivatal jelentéséből azt látom, hogy fenti utcák ház- és telektulajdonosai úgy gyalogjárdákat, mint folyókákat a felburjánzott gázról egyáltalán nem takarítják s emiatt az újonnan rendezett utcák nemcsak a teljes rendezetlenség képét mutatják, de a már végrehajtott műrendezési munkát is veszélyeztetik. Felhívom tehát a ház- és telektulajdonosokat, hogy gyalogjárdákat, valamint folyókat 8 (nyolc) nap alatt a gázról kitararítsák, mert ellenkező esetben, miután a vonatkozó szabályrendelet szerint is a járda- és folyókatisztántartás a ház- és telektulajdonos kötelessége, kihágási eljárást fogok indítani és a munkálatokat költségükre fogom végrehajtani.

Nagyvárad, 1941. évi szeptember hó 28-án.

Dr Soós István s. k.
polgármester.

Megállapították a temetkezési árakat

Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa a temetkezésekkel kapcsolatos szolgáltatásokat, valamint a megfelelő árakat 118.066—VI. 1941. sz. rendelettel megállapította.

Felhívom a városunkban működő temetkezési vállalkozókat, hogy ezen rendelet előírásaihoz mindenben alkalmazkodjanak és a rendelet összes intézkedéseit üzlethelyiségeikben jól látható helyen függesszék ki.

Nagyvárad, 1941. évi október 14-én.

Dr. Varga László s. k.
tanácsnok.

HIRDETMÉNY

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala felhívja az érdekelték figyelmét arra, hogy az emberi táplálkozásra nem alkalmas gabonaféléket sem szabad takarmányozási, vagy szeszifőzési célra felhasználni s ezen romlott gabonamennyiségeket a tulajdonosok kötelesek 1941. évi október hó 31-ig a Hombár bizományosoknak vételre felajánlani. A Hombár bizományosok a romlott búzát a hatósági árnál métermázsánként 5 pengővel, a romlott rozstól métermázsánként 4 pengővel, a romlott árpat métermázsánként 3,5 p-vel és a romlott kétszerest pedig a hatósági árnál métermázsánként 4 p-vel alacsonyabb áron foziák átvenni.

Pályázat kolozsvári tájképek festésére

Kolozsvár thj. sz. kir. város polgármestere 136.666—1941. VII. szám alatt pályázati hirdetményt adott ki:

Pályázatot hirdetnek Kolozsvár város részleteit ábrázoló művészi kivitelű festmények (olaj, aquarell, tempera, pastel) elkészítésére.

Ezzel a pályázattal a képzőművészek foglalkoztatásán kívül a város művészi szépségü, különösen műtörténeti szempontból fontos részeinek megőrkítését óhajtom biztosítani.

A pályázaton részt vehet minden olyan magyar állampolgárságu, vagy ennek vélelmezhető keresztény festőművész, akinek állandó lakhelye a visszacsatolt erdélyi és kelet-magyarországi területen van.

A pályaművek méreteit úgy állapítom meg, hogy annak egyik oldala sem lehet 120 cm-nél nagyobb.

Egy pályázó legfeljebb három művel vehet részt a pályázaton.

A pályázóknak igazolniuk kell, hogy a pályázati hirdetményben foglalt köteleseknek mindenben megfelelnek.

A pályázaton
1 drb 500 pengős I.
1 drb 400 pengős II.
1 drb 300 pengős III.

díjat és 4 darab egyenként 200 pengős díjat osztok ki.

A pályázat sikertelensége esetén a kiírt pályadíjakat, vagy azok egy részét nem osztom ki, illetőleg a pályázati határidőt egy ízben meghosszabbítom.

A beérkezett pályaművek elbírálására bíráló bizottságot küldök ki, amelynek javaslata alapján ítélem oda a pályadíjakat.

A bíráló bizottság a törvényhatósági bizottság közművelődési szakbizottsága 4 tagjából, 2 meghívott szakértőből, valamint a közművelődési ügyosztály vezetőjéből, tehát összesen 7 tagból áll.

A bizottság szavazattöbbséggel dönt.

A pályázatra beküldött művekből a bizottság döntése és a díjak odaítélése után kiállítását kívánok rendezni, amelynek idejére a pályaműveket visszatartom.

A képek megvásárlására a kiállítás tartamára a város részére elővételi jogot kétök ki.

A pályázati határidő 1941 december 10. déli 12 óra.

A pályázat iránti kérelmeket a polgármesteri VII. (közművelődési) ügyosztálynál kell beadni.

Kolozsvár, 1941. szeptember 19. K. e. l. e. d. y. s. k., polgármester.

Nagyvárad utcáinak végleges elnevezése

Az utca neve:

279. D-5. Kisfaludy Sándor utca
286. F-7. Kiss Ernő „
281. F-9. Klapka György „
282. B-7. Gróf Klebelsberg Kunó „
283. H-6. Koch Róbert „
284. H-9. Kocsán János „
285. L-10. Kolozsvári „
286. C-10. Komáromi „

288. H-9. Komp „
289. B-7. Kenti püspök „
290. G-7. Koppány „
291. H-6. Dr Korányi Frigyes „
292. D-5. Kornis „
293. E-8. Kossuth Lajos „
294. G-5. Koszorú „
295. B-3. Kosztolányi Dezső „
296. L-9. Kőbánya „
297. E-5. Kölcsey Ferenc „
298. F-7. Könyves Kálmán „
299. K-9. Köröskő „
300. D-4. Körössy Csoma Sándor „
301. G-8. Krisztina „
302. F-4. Kún „
303. F-4. Kuncz Aladár „
304. B-9. Kund vezér „
305. F-10. Kuruc „
306. L-9. Kút „
307. D-7. Kúthy Lajos „
303-a.B-8. Krizsa János „
275-a. B-7. Keszthelyi Zoltán „
303. E-9. Lahner György „
309. E-6. Lajos „
310. G-8. Lakatos „
311. E-9. Lázár Vilmos „
312. G-8. Lehel „
313. D-4. Lengyel „
314. D-5. Levente „
316. F-9. Liliom „
317. K-9. Limanova „
318. L-2. Lippa „
319. L-11. Liszt Ferenc „
320. D-6. London „
321. D-8. Lórántffy Zsuzsanna „
322. E-6. Lovassy László „
323. E-7. Lovas „
324. M-1. Lőcse „
3 5. N-11. Lővölde „
326. M-11. Lugos „

(6) Volt román név:

Strada General Mardarescu
„ Mica
„ Tunului
Össi-telep 38. sz. utca
Strada Robert Koch
„ Miron Costin
Calea 20 Aprilie
Strada Felix, Turnatorilor és Szöllősi-rét 6. számú utca
„ Alex. Cazaban
Össi-telep 55. és 65. sz. utca
Strada Moise Nes
„ Levaditi
„ Galileu
„ Avram Iancu
„ Cercului
Össi-telep 41. sz. utca
Strada Prof. Juvara
„ Architectilor
„ Maresal Prezan
„ Pietrisului
Strada Dimitrie Oinciu
„ Cristinei
Calea G. Enescu
Strada Sarbilor
Össi-telep 17. számú utca
„ Sabinelor
„ Fantanelor
„ Const. Brancoveanu
Össi telep 43-as utca
Össi-telep 57-es utca
„ Oituz
„ Ludovic
„ Xenopol
„ Maresti
Piata Iosia alsórésze
Strada Polona
„ Catunului
„ Crinului
„ D. Arago
„ Vanatorului
„ Centrala és Independentei
„ Londrei
„ J. Luca Caragiale
„ Emanuel Kant
„ Dr N. Bolcas
„ Tileagdului
Calea Poligonului
Strada Olarilor

Szolgálatos gyógyszerterákok:

Dr Rátz Rezső „Magyar Korona” gyógyszerterára. Hitler Adolf-utca 1.

Dr Raáber Árpád „Szent István” gyógyszerterára. Széles-utca 50.

Kain Eszter „Aranysas” gyógyszerterára. Szent László-tér 5.

Révész Lajos „Orangyal” gyógyszerterára. Gróf Teleki Pál-utca 42.

Mihályi Lajos „Oroszlán” gyógyszerterára. Mussolini-tér 14.

A gyógyszerterákok éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombath reggelig tart.

SZOMBATHELYEN A POLGÁRMESTER BETILTOTTA A RITUALIS VÁGÁST. A Magyar Tudósító jelenű: A szombathelyi zsidó hitközség azzal a kérelemmel fordult a polgármesterhez, hogy vágóhelyiségét szeretné bővíteni. A helyszíni szemlén a hatóság kiküldöttjei megállapították, hogy a vágóhelyiség semmiképpen sem felel meg a közegészségügyi követelményeknek és nem tartható fenn tovább. A polgármester a tisztiorvos javaslatára egészségügyi okokból megtiltotta a vágást, de a zsidó hitközség a polgármesteri véghatározat ellen az alispánhoz fellebbezést nyújtott be.

APRÓHIRDETESEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér,
Alláskeresőknek 25 százalékos ígédmény

Lakás

Üres szobát keresek a Feszty Árpád-út környékén, azonnalra vagy november 1-re. Cím: Első Magyar Általános Biztosító, Szent László-tér 2. 567

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnár használatruha üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 566

Aranyat, brillianst, ezüstöt magas áron veszek, órát, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19.

Ebédő, modern, kifogástalan állapotban eladó Rákóczi-u. 22. trafikban. 569

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay óras és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Sürgösen eladó 17 kat. hold föld tannyával. Érdeklődni Popovics ir. dában, Szent János-u. 6. 563

Brilliansért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben)

Különléle

Bevezetett francia műhelyem átadom varranónk. Választ „Ipar fontos” jelűre kiadcha. 563

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforpógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám.